

**המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
יחידת קמ"ט חקלאות**

המנהל	האזרחי	איו"ש
מתאם/קמ"ט	חקלאות	
ת.ד. 33	בית-אל	
טל': 02-9977757		
פקס: 02-9977099		
חק(31) 106579	-	
כ"ז 8	באב	התשע"ח
	באוגוסט	2018

רע"ן תיאום אזרחי

ס. רמ"א
 ע. רמ"א
 רע"ן כלכלה מתפ"ש
 רע"ן אג"מ
 רע"ן י.ע.פ.
 תפוצת רמת"קים
 ס. רע"ן תיאום אזרחי
 רת"ח מעברים
 קמ"ט איכות הסביבה
 מנהל ענף הזית - מועצת הצמחים
 משה ווין- יועץ למנכ"ל משרד החקלאות
 גלעד אלירז- סחר חוץ
 דוברת מנהא"ז
 דוברת משרד החקלאות

הנדון : היערכות לעונת מסיק הזיתים לשנת 2018

1. ענף הזית נחשב לעמוד התווך של הסקטור החקלאי המהווה מקור פרנסה של רוב הכפריים באיו"ש (מעל 100 אלף משפחות שהן יותר מ- 500 אלף נפשות), ומספק כ- 3.60 מליון ימי עבודה בשנת שפע ו 1.70 מליון ימי עבודה בשנת שפל .

2. מפגישות ושיחות עם מנהלי מועצת הזיתים ברש"פ מר' פיאד' פיאד' ופארס אלג'אבי להלן ההערכות הכלליות לגבי עונת הגידול בעונה הנוכחית :

א. הערכת היבול לשנת 2018 :

(1) עפ"י הערכת מועצת הזיתים של משרד החקלאות הפלסי **לשנת 2018**, עולה כי שנה זו נחשבת **כשנה מעוטת יבול (שפל)** כך שממוצע ייבול לדונם יסתכם בכ- 30 ק"ג/דונם (25-30% מסך היבול הכללי).

(2) ועל כן כמות הזיתים תסתכם בכ- **24 אלף טון** זיתים.

(3) **כ- 4 אלף** זיתים טון מתוכם הולך לתעשיית הזיתים הכבושים (בגלל המחסור בזיתים כבושים צפוי ביקוש גבוהה לייבוא כ- 20 אלף טון זיתים לכבישה מחו"ל) .

(4) היתר כ- **20 אלף טון** לייצור שמן זית .

**המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
יחידת קמ"ט חקלאות**

5) כמות השמן הצפויה לשנה זו מוערכת בכ- 7 טון שמן לעומת 17 אלף טון אשתקד.

6) הסיבות לירידה הדרסטית בהיקף היבול:

א) מדובר בתופעה הקיימת בכל המזרח התיכון וצפון אפריקה למעט ספרד, כמתואר בטבלת צפי היבול לשנה זו במדינות במזרח התיכון:

מדינה	צפי ייצור שמן לשנת 2018/אלף טון	ייצור שמן לשנת 2017/אלף טון	אחוז שינוי
ספרד	1,500	1,200	25%
יוון	240	360	-33%
טורקיה	220	263	-16%
איטליה	190	240	-21%
סוריה	100	???	???
מרוקו	110	140	-21%
פורטוגל	100	134	-25%
תוניסיה	160	290	-45%
ישראל	7	14	-50%

ב) בחורף זה לא היה מספיק קור להתמיינות כל הפקעים על הצימוח בשנה קודמת ועל כן נשארו כמה פקעים וגטטיביים שנתנו צימוח חזק שפגע בתהליך החנטה.

ג) השנה מיעוט היבול לא נבע מתופעת הסירוגיות, אלא משינויי אקלים (הסירוגיות בענף לא הורגשה כלל בעשור האחרון).

ד) הפסקת ירידת הגשמים למשך 45 ימים וטמפרטורה גבוהה ביום מעל 20 מעלות, הדבר גרם לעקה (stress) בעצים, ומערכת השורשים הפסיקה לעבוד וכאשר בא הגשם הפעיל את השורשים והתחיל תהליך צימוח אשר התחרה עם הפרחים וגרם לפגיעה בתהליך החנטה.

ב. סך שטח הגידול:

1) עפ"י דו"ח מעודכן של הנתונים הסטטיסטיים שהכין משרד החקלאות והלמ"ס הפלס', סך שטח גידול הזיתים מסתכם בכ- 975 אלף דונם (כ- 790 אלף דונם שטח מניב ו-185 אלף דונם שטח לא מניב, סה"כ 14.7 מיליון עצים מתוכם כ- 11.9 מיליון עצים מניבים).

**המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
יחידת קמ"ט חקלאות**

2) העלייה בשטח הגידול נבעה בעקבות פרויקט דגל של משרד החקלאות הפלסי שקרא לטעת מליון עצי זית (בפועל הרבה יותר ממליון), ובמסגרת הפרויקט חלק משרד החקלאות, ארגונים מקומיים לא ממשלתיים, וארגונים בינלאומיים כ- 300 אלף שתילי זית בכול שנה (כ-50% מהשתילים לא נקלטים) לחקלאים פלסי לנטיעות ברחבי איו"ש.

ג. מחלות ומזיקים:

1) בגלל מיעוט היבול צפויה עליה בנגיעות לזבוב הזית ופגיעה באיכות הפרי ובכך תהיה השפעה על איכות הזיתים לכבישה וגם על איכות השמן.

2) באזורים מסוימים באיו"ש (טו"כ, קלקיליה) הייתה נגיעות בזבוב עלה הזית, המזיק גרם לניווון פרחים.

ד. מועד רשמי לתחילת המסיק ע"פ הנחיית משרד החקלאות ומועצת הזיתים יהיה בתאריכים 10-15/10/18, וצפוי שהמסיק לא יימשך מעבר ל- 4-5 שבועות לאור היבול הדל מאוד.

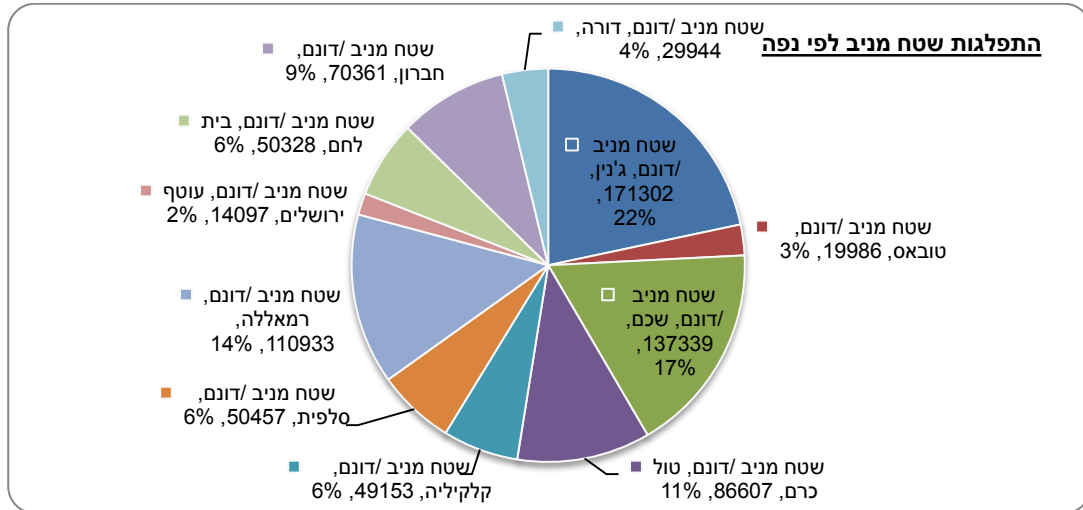
3. טבלאות ודיאגרמות על שטחי גידול, יבול ותפוקת שמן הצפויה לשנת 2018 :

א. להלן טבלה המסכמת את שטחי הגידול וצפי כמויות היבול בשטחי איו"ש לשנת 2018 עפ"י נפות :

נפה	שטח מניב / דונם	סה"כ יבול/טון
גינין	171302	5310
טובאס	19986	620
שכם	137339	4258
טול כרם	86607	2685
קלקיליה	49153	1524
סלפית	50457	1564
רמאללה	110933	3439
עוטף ירושלים	14097	437
בית לחם	50328	1560
חברון	70361	2181
דורה	29944	928
יריחו	48	5
סה"כ	790,554	24,510

המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון יחידת קמ"ט חקלאות

ב. להלן טבלה מסכמת נתוני ייצור וצריכת שמן זית בשטחי איו"ש לשנת 2018 לעומת שנים קודמות :

המשתנה	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
שטח מניב / דונם	790,554	652,272	651,172	590,225	456,883	456,883	456,883	428,442	916,105	909,118
ממוצע ייבול ק"ג / דונם	30	162	115	155	126	146	198	135	122	29
סה"כ כמות זיתים / טון	24,510	105,668	74,771	90,500	58,000	67,000	90,135	58,005	111,765	26,000
כמות זיתים לכבישה / טון	4,500	20,000	10,000	8,000	6,000	6,500	10,821	8,000	8,000	4,000
כמות זיתים לעצירה / טון	20,000	85,668	64,771	82,500	52,000	60,500	79,314	50,005	96,765	22,000
כמות השמן המופקת / טון	7,000	18,500	15,600	18,800	13,000	16,500	18,242	15,000	23,000	5,100
צריכה מקומית של שמן זית / טון	10,000	14,500	12,500	12,500	9,100	8,250	14,000	11,000	10,000	7,500
ייצוא לחו"ל / טון	1,500	4,000	3,750	3,750	2,500	2,500	2,500	2,000	2,000	--
מאוחסן משנה שעברה / טון	1,000	1,000	1,500	600	800	5,000	5,736	5,000	0	2,497
עודף / חוסר (טון)	-6,000	1,000	850	3,150	2,200	2,000	7,500	7,000+	11,000+	0
כמות גפת / טון	8,000	34,000	30,000	33,000	21,000	24,000	32,447	20,000	38,700	8,800

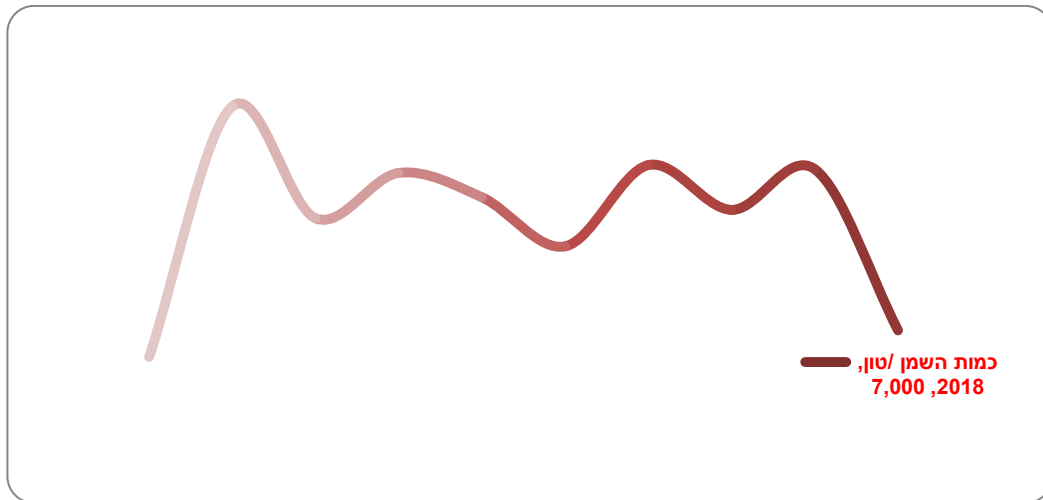
הערות :

- כמות הזיתים לכבישה מהווה כ- 10% מסה"כ כמות הזיתים .
- כמות השמן המופקת מהווה כ- 30% מסה"כ כמות הזיתים לעצירה .
- הצריכה המקומית השנה לשמן זית תהיה 3 ק"ג/נפש וזאת לאור המחירים הגבוהים הצפויים השנה לאור המחסור הגדול ביבול, ובשמן מאוחסן.
- כמות הגפת מהווה 40% מכמות הזיתים לעצירה .

המנהל האזרחי לאזור יהודה ושומרון
יחידת קמ"ט חקלאות

ג. התפלגות ייצור שמן זית בין השנים 2009-2018:

4. **מרחב התפר:** עפ"י הדיווח של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ברש"פ ישנם כ- 40 אלף דונם מערבית לגדר.

5. כנוהל קבוע אנו במנהא"ז נערכים לעונת מסיק הזיתים בכל הנפות בצורה אינטנסיבית מול כל הגורמים הרלוונטיים במטרה לאפשר לחקלאים הפלסי למסוק את מטעיהם בצורה הטובה ביותר, ועל כן יתקיימו פגישות וסיוורים בכל הגזרות בהשתתפות גורמי מנהא"ז, גורמי רש"פ, מועצת הזיתים הפלסטינית, צבא, גורמי משטרה.

6. למותר לציין כי השנה בתיאום מלא אל מול קמ"ט איכות הסביבה ובהשתתפות מועצת הזיתים ברש"פ התחלנו בהתנעת פרויקט טיפול באגירה ופינוי מי עקר מכל אותם בתי בד אשר נמצאים בסמיכות לנחל שכם וגורמים לזיהומו.

7. **לסיכום:**

לאור המחסור הגדול השנה ביבול אנו צפויים לראשונה מזה כ 20 שנה כי משרד החקלאות הפלסטיני יתיר ליבואנים ברש"פ לייבא שמן זית במטרה למלא את החסר בשמן זית בשווקים ולהורדת או/ושמירת מחירים.

8. לידיעה .

ב ב ר כ ה ,
סמיר מועדי
מתאם/קמ"ט חקלאות

